

17.10.2022

Utsjoen kunta
PL 41
99981 Utsjoki

LAUSUNTO

Lapin liitto
info@lapinliitto.fi

Utsjoen kunnan lausunto Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 luonnoksesta

Viite: Lapin liitto on pyytänyt kuntien lausuntoja Pohjois-Lapin maakuntakaavaan 2040. Lapin liiton valtuusto palautti 17.5.2021 kokouksessaan Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 uudelleen valmisteluun.

Utsjoen kunta esittää lausuntonaan seuraavaa.

Voimajohtoverkko

Utsjoen kunta ei kannata 400 kV:n suurtehoimaverkon yhteistarpeen (Z/yt) merkitsemistä maakuntakaavaan Norjan Pulmangista Skalluvaaran kautta etelään. Nykyinen 220 kV voimalinja palvelee aluetta myös tulevaisuudessa. Suurtehoimalinjan rakentamisella nykyisen linjan rinnalle olisi kielteinen vaikutus Utsjoen kunnan alueella poronhoitoon ja luontomatkailun kehitysnäkymiin.

Utsjoen kunnan kanta myöskään mahdollisen 400 kV:n voimaverkon vetämiseksi Norjasta Suomeen Tenon yli Utsjoen kautta ei ole muuttunut. Kunta pitää mahdollista voimajohtoverkkoa haitallisena poronhoidolle ja matkailun kehittämiseksi. Tenojokilaaksoon tai sen tuntureille ei saa rakentaa voimajohtoja. Tenojokilaakso on määritelty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi (Vnp 18.11.2021). Lisäksi alueelle on perustettu maisemanhoitoalue ainoana saamelaiden kotiseutualueella (YM 1.6.2022).

Kaivokset, tuulivoima, Jäämerenrata

Utsjoen kunta ei edelleenkään halua alueelleen kaivostoimintaa sen aiheuttamien merkittävien haittavaikutusten vuoksi luonnolle, porotaloudelle ja matkailulle. Tenojoen vesistöalue sivujokineen on erityisen herkkää aluetta vesistönsuojelun ja villilohikantojen palautumisen näkökulmasta.

Kunnan alueelle ei ole myöskään realistista suunnitella tuulivoimapuistoja olemassa olevien laajojen luonnonsuojelualueiden ja porotalouden vuoksi.

Mikäli Rovaniemeltä Kirkkoniemelle suuntautuva Jäämerenratalinjaus nousisi uudelleen arvioitavaksi, Utsjoen kunnan kanta ratahankkeeseen on edelleen kielteinen sen merkittävien haittavaikutusten vuoksi. Rata ei ole tehtyjen selvitysten ja kustannushyötylaskemien perusteella kannattava ja se aiheuttaisi merkittäviä haittavaikutuksia porotaloudelle, luonnolle, saamelaiskulttuurille ja matkailulle ("Suomen ja Norjan välisen Jäämerenradan selvitystyöryhmän loppuraportti" LVM:n julkaisuja 2019:2). Elinkeinoelämän ja myös huoltovarmuuden näkökulmasta selvästi luontevampi vaihtoehto on jatkaa ratayhteyden kehittämistä Ruotsin kautta Norjan Narvikiin.

Liikenneverkot ja joukkoliikenne

Utsjoen kunta tukee joukkoliikenteen kehittämiskäytävän merkitsemistä maakuntakaavaan Rovaniemeltä Sodankylän, Ivalon ja Inarin kautta Utsjoen kirkonkylälle, jotta alueidenkäyttö mitoitetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi. On tärkeää, että joukkoliikenteen saavutettavuutta parannetaan sekä varataan riittävät alueet vaihtoliikenteeseen ja pysäköintiin. Joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen on keskeistä seudun elinvoiman vahvistamiseksi.

Alueen tieinfran kunnossapito on kriittistä vaihtoehtoisten reittien puuttuessa. Kevyen liikenteen väylien rakentamistarvetta on erityisesti Utsjoen kirkonkylän alueella Nuorgamin suuntaan sekä Karigasniemen suuntaan parantamaan liikenneturvallisuutta ja tukemaan matkailun kehittämistä.

Matkailu, ulkoilu- ja moottorikelkkareitit

Utsjoki kehittää alueellaan kestävästä matkailusta, joka perustuu luontoarvoihin ja paikalliseen kulttuuriin. Matkailun kehittämisessä korostuu lähiluontoreittien lisääminen, Seututie 970 kehittäminen pyöräilyreitiksi sekä ja ohjelmapalveluihin perustuvan matkailun kasvattaminen. Kunnan alueelle ei haluta huskytarhoja eikä -safareita.

Matkailun kehittämisvyöhykettä ei ole tarve laajentaa pitkälle sisämaahan. Paistunturin kohdalla vyöhykkeen raja kulkee erämaa-alueen rajaa pitkin.

Utsjoen kunnan alueella on paineita lisätä ulkoilureittejä ja moottorikelkkauria. Painopiste reittien ja retkeilymahdollisuuksien kehittämisessä on kyläkeskusten läheisyydessä ns. lähireitteinä keskittyen matkailun vetovoima-alueille. Uusista reittivaihtoehtoista käynnistetään keskustelut metsähallituksen, paliskuntien, matkailuyritysten ja kuntalaisten kanssa syksyllä 2022.

Matkailun kehittämisen näkökulmasta on tärkeää, että kaikki kolme kunnan kyläkeskusta: Utsjoen kirkonkylä, Karigasniemi ja Nuorgam on merkitty luonnoksen mukaisesti matkailupalvelukohteeksi (RM), koska kaikki kyläkeskukset täyttävät merkinnälle asetetut tavoitteet. Matkailun vetovoima-alueiksi merkityillä alueilla tulee huolehtia elinkeinojen yhteensovittamisesta ja kuulla siihen liittyviä osapuolia maankäytön suunnittelusta päätettäessä

Sähköinen ilmailu

Utsjoen kunta haluaa tuoda esille tarpeen varautua myös Pohjois-Lapissa lentoliikenteen sähköistymiskehitykseen. Sähköinen lentäminen tulee mahdolliseksi lyhyen vajaan 500 km kantamien matkoille arvioiden mukaan vielä tällä vuosikymmenellä, viimeistään 10 vuoden sisällä. Utsjoen saavutettavuuden näkökulmasta kunta on halukas osallistumaan selvityksiin, joissa kartoitetaan potentiaalinen sähköisen lentämisen mahdollistavan pienilmalukentän sijainti kunnan alueella.

Utsjoella 17.10.2022

Taina Pieski
kunnanjohtaja